

بررسی تأثیر کاربرد بیوجار بستر قارچ بر کاهش آبشویی نیترات

محمد والی پور^۱، سعید برومندنسب^۲، عبدالعلی ناصری^۳، لاله دیوبند هفشجانی^۴، ناصر عالمزاده انصاری^۵

۱. دانشجوی مقطع دکتری، دانشکده مهندسی آب و محیط زیست، دانشگاه شهید چمران اهواز
۲. استاد، گروه آبیاری و زهکشی، دانشکده مهندسی آب و محیط زیست، دانشگاه شهید چمران اهواز
۳. استاد، گروه آبیاری و زهکشی، دانشکده مهندسی آب و محیط زیست، دانشگاه شهید چمران اهواز
۴. استادیار، گروه مهندسی محیط زیست، دانشکده مهندسی آب و محیط زیست، دانشگاه شهید چمران اهواز
۵. استاد، گروه باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید چمران اهواز

valipour_mo@yahoo.com

چکیده

با مصرف بی‌رویه کودهای شیمیایی و به دنبال آن افزایش آبشویی عناصر غذایی و آلودگی منابع آبی، استفاده از بهبود دهنده‌های طبیعی خاک مانند بیوجار اهمیت زیادی پیدا کرده است. با توجه به صنعت رو به رشد تولید قارچ و بستر باقی‌مانده ناشی از کشت، به بررسی تأثیر کاربرد بیوجار بقایای بستر قارچ بر کاهش میزان آبشویی نیترات در زهاب در کشت گیاه کاهو رقم اهوازی پرداخته شد. طرح آزمایشی نیز به صورت کامل تصادفی با ۴ تیمار و ۶ تکرار و به صورت گلدانی اجرا شد. سطوح مختلف تیمار، ۰، ۱۰، ۱۵ و ۲۰ گرم بیوجار به ازای ۱ کیلوگرم خاک به ترتیب با نام B₁، B₂، B₃، B₄ نامگذاری شده‌اند. اندازه‌گیری‌ها شامل، میزان نیترات، هدایت الکتریکی و اسیدیته زهاب در ۶ مرحله زمانی از کشت به فواصل ۱ هفته‌ای انجام شد. نتایج نشان داد سطوح مختلف بیوجار در سطح یک درصد ارتباط معناداری با تغییرات غلظت نیترات، EC و pH در زهاب داشت. تیمار B₄ موجب بیشترین تأثیر کاهش ۴۳، ۸ و ۱۸ درصد به ترتیب در میزان نیترات و هدایت الکتریکی و افزایش ۰/۹۳ درصدی pH زهاب نسبت به تیمار شاهد شد. بیشترین میزان نیترات و EC و کمترین مقدار pH زهاب، در تیمار B₁ بود.

کلید واژه‌ها: بیوجار، نیترات، اسیدیته، هدایت الکتریکی.